Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp

Adviseur : R. Berendsen
Portefeuillehouder : E. Weststeijn
Datum : 23 augustus 2024

Aan de Raad
Met deze brief stellen wij u op de hoogte van de zienswijzenota die door het Dagelijks Bestuur (verder DB) van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (verder: GMR) is opgesteld. Deze zienswijzenota bevat de reactie van het DB op de ontvangen zienswijzen van de gemeenteraden op de concept Regionale Agenda en de ontwerpbegroting 2025-2028. De aanbiedingsbrief en de zienswijzenota van de GMR treft u bijgaand aan.

Inleiding
Alle 17[1] gemeenteraden van de GMR zijn in april dit jaar uitgenodigd een zienswijze in te dienen op de concept Regionale Agenda en de ontwerpbegroting 2025-2028. Uw raad heeft de zienswijze van Rozendaal vastgesteld in de vergadering van 2 juli. Behalve Doesburg hebben alle deelnemers van de GMR via de zienswijze gereageerd op de concept Regionale Agenda en de ontwerpbegroting. Het DB heeft deze zienswijzen zo veel als mogelijk samengevat en voorzien van een reactie. Deze zienswijzenota is, na vaststelling door het DB op 21 augustus 2024, aangeboden aan de gemeenteraden. Daarmee voldoet het DB van de GMR aan de verplichting die is vastgelegd in artikel 35 van de Wgr.

Hoofdlijnen zienswijzen en reactie
1. Stap naar uitvoering, in tijden van financiële en personele krapte.
Veel gemeenteraden onderschrijven in hun zienswijzen het belang van regionale samenwerking. Er is herkenning dat onze regio voor grote uitdagingen staat om de groei van wonen, mobiliteit, duurzaamheid en werken te sturen, zodat er een balans is tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit. Veel zienswijzen markeren dat er in korte tijd, sinds de formele start van de GMR in 2021, goede stappen zijn gezet en successen zijn behaald. Men ziet ook dat de meerwaarde van regionale samenwerking niet altijd, of niet altijd direct, in geld is uit te drukken.

Een aantal raden benadrukt dat het nu tijd is voor de stap ‘van plannen naar doen’. De GMR moet aan het werk met de plannen en de afspraken die de afgelopen jaren zijn gemaakt. Hoewel dit punt niet expliciet verwoord is in de zienswijze van uw raad, menen wij dat u dit zult onderschrijven. Ook het DB van de GMR herkent dit. Dit vraagt, juist in een tijd waarin uitvoeringskracht onder druk staat en gemeenten moeten bezuinigen, focus en een zorgvuldige afweging over menskracht en middelen. De GMR geeft onder andere aan dat zij de bestuurlijk opdrachtgevers van de vijf Opgaven in voor 2025 zullen vragen om (nog) scherp(er) te zijn op de noodzaak tot het doen van (begrote) uitgaven en het binnenhalen van externe financiering.

2. Hoogte inwonerbijdrage ongewijzigd, voorstellen voor kostenbesparing vanaf 2026 volgen.

[1] Met de uittreding van Montferland per 01-01-‘25 bestaat de GMR uit 17 gemeenten. Het ‘Ontwerp wijzigingsbesluit Groene Metropoolregio: uittreden Montferland’ staat op de agenda van de raadsvergadering van 17-09-‘24. Daarmee wordt u conform de Wgr in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de beoogde wijziging van de GR.

Alle raden vragen aandacht voor de ongunstige ontwikkeling van het financieel meerjarenperspectief, via opmerkingen over het indexatiepercentage en een oproep om bezuinigingsvoorstellen te ontwikkelen. We lichten beide punten kort toe.

Indexatie inwonerbijdrage

Op 20 maart dit jaar heeft uw raad besloten om een brief te sturen naar het bestuur van de GMR, in reactie op de (kader)brief GMR. Kern van uw reactie op de financiële uitgangspunten betrof ook toen al de hoogte van de indexatie. De oproep van uw raad was toen al om een lager indexatiepercentage te hanteren dan de BRN-norm. Deze oproep herhaalt u in de zienswijze van 2 juli.[2] Net als uw raad hebben ook andere raden moeite met de door het DB van de GMR in januari 2024 in de (kader)brief aangekondigde indexatie volgens de BRN-norm (6,54%). Zes gemeenten stellen een lager percentage voor. Uw raad drong in de zienswijze aan op een indexering van 3,5% om daarmee aansluiting te hebben met de loon-/prijsontwikkelingen die gemeenten via het Rijk gecompenseerd krijgen. De raad van Arnhem doet hetzelfde voorstel. De raden van Lingewaard, Overbetuwe, Renkum en Rheden stellen voor aansluiting te zoeken bij het percentage dat door het CBS wordt gebruikt In de MEV, te weten 4,18%. Eén gemeente, Westervoort, geeft aan niet in te stemmen met de indexering.

In de zienswijzenota geeft het DB van de GMR aan dat: *"Indien de keuze valt op een ander of geen indexeringspercentage voor 2025, dan betekent dit dat het algemeen bestuur een keuze moet maken tussen de activiteiten binnen de vijf opgaven en het regiobureau. De keuze voor een percentage van 3,5% betekent een bezuinigingsopgave met een omvang van ca. €200.000,-."*

Bezuinigingsvoorstellen

Meerdere raden geven in hun zienswijze aan dat de GMR wat hen betreft op zoek moet gaan naar bezuinigingsmogelijkheden, net als andere gemeenschappelijke regelingen. Uw raad vraagt in de zienswijze van 2 juli om *"ruimte te (blijven) zoeken […] voor kostenbesparingen […]"*. Een soortgelijke oproep doen onder meer de raden van Overbetuwe en Renkum. Het DB toont zich in de zienswijzenota gevoelig voor deze signalen. Het DB stelt (aan het AB van de GMR) voor om:

- voor 2025 de voorgestelde indexering en inwonerbijdrage van € 9,01 te handhaven;
- tegelijkertijd de opdracht te vragen om voor de conceptbegroting 2026 in beeld te brengen op welke wijze kosten kunnen worden bespaard, waardoor de inwonerbijdrage omlaag kan.

Met dit voorstel komt het DB tegemoet aan de wensen van de raden om focus aan te brengen in ambitie en activiteiten en worden de mogelijkheden verkend om te komen tot een substantiële verlaging van de inwonerbijdrage. Dit voorstel geeft de ruimte voor een integrale afweging over de te maken keuzes.

Uw college meent dat dit een verstandige lijn is, die de portefeuillehouder in het AB zal ondersteunen. Daarbij zal de portefeuillehouder in het AB vragen om aanscherping van de opdracht, om zo te komen tot een specifiekere, meetbare afspraken over kostenbesparing. Het college beseft dat een bezuiniging ook invloed heeft op de (voortgang van de) regionale ambities en projecten van de GMR. Dit terwijl de raden juist aandringen op realisatiekracht ('van plannen naar doen', zie punt 1). We zullen derhalve vanuit Rozendaal het gesprek (blijven) voeren op focus en prioritering in ambities en acties, in relatie tot de inwonerbijdrage.

3. Looptijd Regionale Agenda

Eén van de onderwerpen in uw zienswijze betrof de looptijd van de Regionale Agenda. Om wendbaar te blijven in de financiële uitdaging heeft uw raad een voorkeur uitgesproken voor een tweejarige, in plaats van een vierjarige agenda. Ook Rheden vond een financieel commitment voor vier jaar ongewenst. In de zienswijzenota ontraadt het DB een kortere looptijd. Een agenda voor de jaren

[2] Overigens wijkt de inhoud van de beide Rozendaalse reacties wel af: in de reactie op de (kader)brief vraagt de raad om indexcijfer aansluitend bij MEV CPB (4,18%), in uw zienswijze op de ontwerpbegroting dringt u aan om het indexcijfer te hanteren dat aansluitend bij loon-/prijsontwikkelingen die gemeenten via rijk gecompenseerd krijgen (3,5%).

2025-2026 betekent immers dat de besluitvorming over de volgende Regionale Agenda 2027 e.v. direct na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 moet plaatsvinden. Bij de besluitvorming over de huidige Regionale Agenda is door veel raden verzocht dit te vermijden. Vandaar dat er nu een vierjarige agenda voorligt. Het voorstel (aan het AB) is om de looptijd van vier jaar te handhaven. De portefeuillehouder zal het Rozendaalse standpunt in combinatie met het gesprek over prioritering en bezuiniging bij gelegenheid toelichten in het AB.

4. Rozendaalse inhoudelijke aandachtspunten worden herkend.
Tot slot gaf uw raad in de zienswijze een aantal inhoudelijke aandachtspunten mee op de Opgaven. In de zienswijzenota kunt u de reactie van het DB hierop naslaan. Kortweg kunnen de aandachtspunten vanuit onze gemeente op herkenning rekenen. Ten aanzien van de Opgave Groene Groei is het goed om aan te geven dat we bezig zijn met het opstellen van de Omgevingsvisie/Woonvisie, waarbij we de gelegenheid nemen om de 'Dag van Rozendaal #1' op 12 september nogmaals bij u onder de aandacht te brengen. In de Omgevingsvisie/Woonvisie moet bij voorkeur o.a. duidelijk(er) worden op welke wijze Rozendaal een bijdrage kan leveren aan de doelen van de Woondeal, zowel kwantitatief als kwalitatief. Vanuit het DB is er hierbij aandacht gevraagd voor het leveren van een inspanning voor betaalbare woningen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester